

Arbeids- og sosialkomiteen

Statsbudsjettet for 2021

Driftskutt

Regjeringens forslag om videreføring av flate kutt går utover kvaliteten på tjenestene. Kuttet representerer en manglende politisk vilje til å vurdere situasjonen i den enkelte virksomhet. Denne sparepolitikken svekker det offentlige og fører til dårligere tjenester og en svekket velferd, trygghet og rettssikkerhet for innbyggerne. NTL ber derfor komiteens medlemmer om å samles om et forslag til Stortinget hvor kuttet fjernes til fordel for en reell økning i tråd med den generelle lønns- og prisveksten.

Arbeids- og velferdsetaten

Regjeringens såkalte avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform er foreslått videreført med ytterligere 0,5 prosent nedtrekk for 2021. Driftskuttet for NAV utgjør 61 millioner. Siden osthøvelkuttene startet i 2015, er NAVs driftsbudsjett kuttet med 489 millioner. Dette tilsvarer mellom 650 og 700 årsverk. NTL anser uspesifiserte kutt som en politisk ansvarsfraskrivelse.

Kuttene vil medføre lengre saksbehandlingstid på behandling av ytelsessaker, lengre ventetid på telefon og redusert mulighet til å følge opp brukere. Grensen for hva man kan kutte i NAV uten å forringe tjenestene eller rettsikkerheten for brukerne er passert. Vi ber komiteen innstille på at de foreslåtte kuttene strykes.

I tillegg til disse kuttene tas det ytterligere 3,5 millioner fra NAVs driftsbudsjett som følge av gevinstuttak fra IKT-modernisering prosjekt 2. Videre kuttes det 3,7 millioner som følge av at Regjeringen forventer reduserte leiekostnader for NAV.

Vi er usikre på om de ekstraordinære bevilgningene knyttet til koronahåndteringen vil kompensere for merbelastningen i forbindelse med koronatiltakene. Uten de foregående års kutt ville NAV vært bedre rustet til å håndtere koronasituasjonen. Den midlertidige bevilgningen er i realiteten et bidrag til redusert forutsigbarhet, da NAV samtidig får ytterligere kutt i driftsbudsjettet. Per 1. september i år var 1398 av 14282 statlige årsverk eller nær 10 prosent besatt av midlertidige ansatte noe som er for høyt. Dette gir mindre stabilitet og dårlige tjenester til brukerne. Det er en reell fare for at man som en konsekvens av dette at arbeidsgiver vil ta initiativ til å erstatte faste ansatte med midlertidig ansatte i NAV. Dette vil sannsynligvis være ulovlig, siden et konstant arbeidskraftsbehov i virksomheten skal dekkes med grunnbemanning av fast ansatte. NAV trenger en styrking av grunnbudsjettet.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til tolkeområdet med 31,8 millioner kroner. Tolkeområdet dekkes dels av ansatte tolker i NAV Hjelpemidler og tilrettelegging og dels av frilanstolker. Utgifter til frilansetolkene dekkes over stønadsbudsjettet til NAV, med timesatser fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet. NAV har i dag 170 ansatte tolker som dekker 45 prosent av oppdragene, mens frilansere dekker 55 prosent av oppdragene. Som frilanser har man ikke samme rettigheter som fast ansatte, blant annet med hensyn til pensjonsrettigheter og rettigheter ved sykdom. Praksisen med å dekke en så stor andel av behovet med innleide fremstår som tvilsom. Det må ryddes opp på dette området og bevilgningen bør økes slik at en større del kan ansettes fast. Dersom man skal oppnå at 80 prosent av oppdragene dekkes av fast ansatte trenger man om lag 124 tolker. Vi ber om at bevilgningen øker slik at man kan ansatte flere i faste stillinger.

Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet har fått kuttet sine driftsbudsjetter årlig siden avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen ble innført. Det har ført til færre ansatte. Fra inngangen til 2019 var det 586 årsverk i tilsynet, mot 571 ved inngangen til 2020. Andelen inspektører har falt fra 320 i 2015 til 195 inspektører og seniorinspektører per september i år.

Tilsynet har samtidig fått flere oppgaver som ikke er knyttet til tilsynsvirksomhet på arbeidsmiljølovgivningen. Herunder IA-arbeide, tilførte oppgaver er sekretariatsoppgaver for tvisteløsningsnemda, rikslønnsnemda og tariffnemda. Bemanning av servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA) og utvikling av treparts bransjeprogram samt økning av veiledning og regelverksutvikling. Det har samtidig vært en betydelig økning i antall ansatte som ikke fører tilsyn.

Antall tilsyn har stupt. I 2015, det første året med osehøvelkutt, ble det gjennomført 17 939 tilsyn, tallet for 2019 var nede i 12 362. Dette skal dekke kontroll og tilsyn med 250 000 virksomheter. NTL er svært bekymret for samfunnsvirkningene av et arbeidsliv hvor virksomheter kan bryte arbeidsmiljølovgivningen og hvor sannsynligheten for å få tilsyn er lav eller ikke-eksisterende. Arbeidstilsynets kapasitet har blitt kraftig nedbygget og redusert gjennom de siste to regjeringssperiodene.

Tilsynets håndheving har dreid mer i retning av overtredelsesgebyr fremfor anmeldelser. Andelen utstedte gebyr øker stadig, mens færre lovbrudd blir anmeldt. Når grensene for å utstede overtredelsesgebyr har økt medfører dette etter NTLs syn at man i realiteten senker terskelen for å begå arbeidslivskriminalitet. Andelen anmeldelser må økes og ressursene til å forfølge dem må koordineres med påtalemakten.

Tilsynet må oppbemannes med den kapasiteten som er forsvarlig med hensyn til opplæring og oppfølging av nye inspektører hvert år i flere påfølgende år fremover. Budsjettmidlene som er avsatt er ikke tilstrekkelige til at det reelt sett kan utføres et dekkende tilsyn etter arbeidsmiljølovens intensjon.

Dersom komiteen har spørsmål eller ønsker mer informasjon, ber vi om at dere tar kontakt med oss ved forbundssekretær Torstein Brechan, tb@ntl.no, telefon 949 70 794

Med hilsen,

Kjersti Barsok
forbundsleder